

arabalears.cat

Katowice, ni un grau més

8 min. 07/12/2018 20:53

9-11 minutos

Ratificar el reglament d'aplicació de l'Acord de París de desembre de 2015, que estableix un límit d'augment de temperatura global de dos graus centígrads (respecte dels nivells anteriors a la Revolució Industrial) i diu que cada estat ha de fer unes contribucions voluntàries per reduir els efectes del canvi climàtic. Revisar el *Global stocktake* o inventari global d'emissions de CO2 que en principi s'havia de fer el 2023, però que finalment es preveu que es faci ara i que en teoria ha de servir perquè, d'aquí al 2020, ja hi hagi una revisió a l'alça dels compromisos assolits pels estats a l'Acord de París. Són dos dels principals objectius de la conferència de les parts (COP24), que va començar dia 3 a Katowice (Polònia) i que està previst que conclouï el proper 14 de desembre, amb la participació de la UIB, per primer cop en la història, com a membre observador de la Convenció Marc de Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (CMNUCC). L'admissió definitiva de la UIB es decidirà justament en el transcurs d'aquesta conferència internacional; i no es limitarà només a una participació en aquesta cimera, sinó que continuarà en el futur, en coordinació amb altres centres de recerca nacionals i internacionals, amb propostes de treball articulades mitjançant les reunions sectorials que es fan durant tot l'any.

Pau de Vilchez és professor de dret internacional públic a la UIB, sotsdirector del Laboratori Interdisciplinari sobre Canvi Climàtic (LINCC-UIB) i la persona que des del proper dilluns representarà aquesta universitat a la cimera sobre el canvi climàtic del COP24. “És molt difícil fer un pronòstic del que passarà a Katowice -diu sobre les seves expectatives abans de partir cap a la ciutat polonesa- perquè de vegades sembla que tot anirà bé, com ens pensàvem que passaria a Copenhaguen, i després va ser un desastre. I, en canvi, altres vegades passen coses molt positives quan ningú s’ho esperava, com va succeir a París”. Opina que un dels punts més febles d’aquesta cimera, en relació amb la de París, és la “manca de lideratge”. Ho argumenta dient que a París va haver-hi diverses influències rellevants, com el “lideratge polític” dels Estats Units com un estat que tradicionalment s’havia oposat a aquest tipus d’acords, i que a la cimera del clima de París va “empènyer” quasi més que ningú. També va haver-hi un “lideratge diplomàtic” molt important per part de França, que va fer una feineda per tal de traçar uns acords que s’han considerat “històrics” però que ara necessiten materialitzar-se.

Segons el subdirector del LINCC-UIB, les diferències de Katowice respecte de París són notables. Per un costat, als Estats Units hi ha un president, Donald Trump, “molt poc receptiu” a ratificar l’Acord de París. A més a més, diverses agències governamentals dels Estats Units acaben de publicar informes “demolidors” sobre els efectes del canvi climàtic en aquest país, però aquests informes tampoc no se’ls creu Trump. D’altra banda, el govern del país que presideix la COP24, Polònia, té una visió molt “conservadora” sobre el canvi climàtic, en part perquè encara depèn del carbó com a font energètica, recorda De Vilchez. Aquest investigador tem que

aquestes dues qüestions “alenteixin” les negociacions que tenen lloc durant la cimera.

Membres i observadors

En la CMNUCC hi participen els estats membres i els membres observadors, entre els quals s’inclouen organitzacions internacionals, centres universitaris i de recerca, organitzacions ecologistes, governs locals, empreses, organitzacions indígenes, sindicats, organitzacions de dones i de joves, i organitzacions agrícoles. Fins ara, a Espanya, al marge de la UIB, únicament hi havia tres universitats membres de la CMNUCC (la Fundació Universitat Oberta de Catalunya, la Universitat de Barcelona i la Universitat Politècnica de Catalunya) i quatre centres de recerca (el BC3 Basque Centre for Climate Change, el CIDOB, DARA i Innaxis).

El sotsdirector del LINCC-UIB creu que per a les Balears ser present a Katowice suposarà “una oportunitat i una responsabilitat”. Matisa que l’oportunitat té a veure amb el fet de situar les nostres illes “en el nivell més elevat del debat i de la presa de decisions polítiques” en matèria de canvi climàtic. Respecte de la responsabilitat, puntualitza que aquesta comunitat autònoma “contribueix molt” a les emissions de gasos d’efecte climàtic i, en conseqüència, ha de ser “corresponsable” en la reducció d’aquestes emissions. “El més important de la meva participació a Katowice -recalca De Vilchez- és que podré contactar amb altres centres de recerca que també es preocupen per aquestes qüestions i així establirem aliances per veure com podem transformar i traslladar el coneixement científic a un àmbit social i materialitzar la preocupació política en accions”.

Així doncs, la UIB compartirà el mateix “estatus” que les universitats de Cambridge, Oxford i Harvard i altres centres de reputació internacional, dins l’anomenat grup d’instituts de recerca i organitzacions independents (Ringo). Els membres observadors poden prendre part en les activitats de la CMNUCC, especialment en les conferències del COP que es duen a terme anualment, però també en altres jornades i reunions que es duen a terme durant l’any. A més, poden proposar la realització d’activitats durant aquestes conferències, participar en grups de treball específics i fer aportacions i propostes per als acords que s’han de prendre a les COP. De Vilchez explica que la UIB tindrà accés a totes les reunions que es facin a Katowice, amb dret a veu però no a vot. Això darrer només ho poden fer les parts, o sigui, els estats membres de l’acord del conveni marc de les Nacions Unides sobre canvi climàtic. “La intenció és participar en totes aquestes reunions i traslladar allà el que nosaltres pensam aquí. Crec que és molt important actuar coordinats i fer estratègies conjuntes, especialment amb els centres de recerca de Catalunya, el País Basc i Madrid, que fins ara eren les úniques comunitats que hi tenien participació; però a partir d’ara també hi serem nosaltres”, es congratula.

Informes de tot tipus

La cimera de Katowice va començar dilluns. En aquesta primera setmana, els països han situat el seu nivell d’ambició política i han establert les bases que a partir d’ara hauran d’alimentar la discussió i votació de la segona setmana. Com sol passar abans de les reunions del COP, les darreres setmanes s’han fet públics nombrosos informes: el del Panell Intergovernamental del Canvi

Climàtic; el del Programa de Nacions Unides sobre medi ambient; el de l'Organització Mundial de la Salut; el de la revista científica *The Lancet* sobre salut i canvi climàtic, i l'informe de les agències governamentals dels EUA sobre impactes del canvi climàtic en aquell país.

“Tots aquests informes no parlen del futur -recalca el professor de la UIB-, sinó de canvis ja experimentats i impactes actuals; el problema és real i ja el tenim aquí, i de la mateixa manera que amb el forat de la capa d'ozó vàrem aconseguir, entre tots, donar-hi una resposta, ara em semblaria ridícul que no sabéssim donar-ne una al problema del canvi climàtic. No em vull ni plantejar que no arribem a un acord, perquè seria tant com anar a viure a un món de *Mad Max* ; cal actuar amb responsabilitat i proposar una política climàtica valenta”, suggereix De Vilchez.

Una revisió a l'alça cada cinc anys

A París es va acordar que cada estat o grup d'estats (en el cas de la Unió Europea) hauria de presentar els seus objectius entre 2025 i 2030, tenint en compte les condicions econòmiques i tecnològiques de cada país, però amb la condició que, cada cinc anys, aquests objectius es revisin a l'alça. Espanya ha proposat un canvi d'estratègia bastant important respecte del que havia fet fins ara, que bàsicament havia consistit a no fer els deures. A través de la futura llei de canvi climàtic, que serà d'àmbit estatal, Espanya planteja ara reduir un 35% les emissions de CO2 d'aquí al 2030 i augmentar cinc punts l'objectiu de renovables i d'eficiència energètica a fi d'arribar a un percentatge del 32% al 2030. La UE ha proposat una reducció del 40% de les emissions per al 2030, després que països com Alemanya i Polònia varen aconseguir

frenar unes expectatives molt més ambiciosos que pretenien apujar aquest percentatge fins al 55%. Tal com es va explicar a les conferències i jornades organitzades pel LINCC-UIB aquest any, tots contribuïm al canvi climàtic i ens afectarà a tots, però no ho farà de la mateixa manera. Paradoxalment, els estats que més contribueixen al canvi climàtic són els que menys greument se'n veuran afectats: països europeus, el Canadà, els Estats Units, Rússia i països emergents com l'Índia o la Xina. Contràriament, els països que patiran més són els que menys hi contribueixen: els africans, els del sud-est asiàtic i els insulars de l'oceà Pacífic. Per fer-hi front, els estats i les ONG articulen polítiques de finançament per mitigació (que permetin emetre menys mitjançant tecnologies no contaminants) i finançament per adaptació (per tractar de suportar els canvis que tanmateix es produiran).